

Poleg teh sužnjev, so pa še državni in dosmrtni sužnji. Lov na ljudij je v več krajih v Sijamu jako običajen. Če sta kaki družini v sovraštvu, se večkrat primeri, da močnejša napade slabšo in jo proda v robstvo. Največ sovraštva in pobojev v deželi izvira od tod, da je bil kdo vjet in v robstvo prodan. Njegovi prijatelji, znanci in sorodniki se potem maščujejo s tem, da napadejo tiste, ki so ga prodali, in jih pobijejo ali pa vjamajo in v robstvo prodajo. Večkrat se jim to ne posreči, temveč tudi njih zmorejo, in torej pridejo sami v robstvo. Glavno trgovišče za robe je v Bangkoku. Prodajajo odrasle po kacijh 200 gld., otroke pol ceneje.

Lovljenje robov pa ne le trpi država, temveč tudi sama lovi robe. Če vsled slabe letine kako selo ne more plačati davkov, vojaki prebivalce polove in država jih proda v robstvo.

V nekaterih krajih pa bogatini kupujejo otroke po 3 do 8 let stare in jih vzrejajo za robe, da jim pozneje delajo.

V nekaterih boljših hišah se robovom ne godi pre-slabo. Ne delajo prevelikega razločka mej robi in drugimi domačini. Tudi se često primeri, da rob vzame domačo hčer za ženo, pa vzlic temu ostane rob. Prodati pa noben gospodar ne sme otroka, ki se je robu rodil v njegovi hiši. Ravno tako tudi ne sme gospodar siliti, da bi mu robinja bila za priležnico. Ljudstvo bi to ravno tako obsojalo, kakor obsoja beg robov. Pred kakimi dvajsetim leti je vlada skušala odpraviti robovanje za dolgove, ker se zlorabi, ali ni šlo. Sicer pa kako hoče vlada odpravljati robstvo, če sama lovi ljudi zaradi tega če ne plačajo davkov. Francozi bodo pač skrbeli, da se robstvo odpravi.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Pes v službi elektrike. Neki inženier v Londonu je naučil svojega psa, da vleče električne žice po podzemeljskih kanalih in ceveh. Privežejo mu žico na ovratnik in ga spuste skozi odprtino v kanal. Pes gre potem in vleče žico do druge oddaljene odprtine. Na ta način je omenjeni inženier že položil dosti žice in ceste preskrbel z električno razsvetljavo.

Na konju iz Damaska v Kodanj. Znani orijentalški preiskovalec dr. Oestrupp je na konju prišel iz Damaska v Kodanj.

Najnovejša modna bedastoča so žepni robci z vdelanimi demanti. Nedavno so v San Francisku izdelali tak robec v vrednosti 7800 dolarjev.

Ljudska omika na Španjskem. Od 17 milijonov ljudij na Španjskem, jih niti 11 milijonov ne zna pisati in čitati.

Vsi kolodvori od Ljubljane do Kočevja so bili lepo okrašeni. Vihrale so razne zastave, mej drugimi tudi deželne, ki so ob enem naše narodne. V več krajih bili so postavljeni slavoloki. Ob polu osmih je odšel slavnostni vlak iz Ljubljane. Z njimi so se vozili nastopni gospodje minister marki Baquehem, sekcijski načelnik Witteck, predsednik državnih železnic vitez Bilinski, železnični obratni ravnatelj Skala, poštni ravnatelj iz Trsta Pokorny in še nekaj drugih uradnikov trgovskega ministerstva in železniške uprave, potem pa dežel. predsednik bar. Hein, podmaršal Albori, generalni major Fuchs, predsednik deželnemu sodišču Hočevan, deželni glavar Detela z deželnimi odborniki, cesarskim svetnikom Murnikom, dr. Papežem, dr. Vošnjakom in dr. Schafferjem, dež. poslanci, bar. Švegelj, prot. Šuklje, dr. Tavčar, Grasselli, Hribar, Pakiž, Ogorelec, Povše, Višnikar, Klun, Krsnik, Braune, drž. posl. Kušar, predsednik trgovinske zbornice Perdan, potem več županov iz občin, koder vodi železnica. Po kolodvorih so ministra pozdravljali župani in občinski zastopniki doli do Kočevskega v slovenščini in se je jim tudi zahvaljeval v slovenščini, kar je vzbudila veliko radost. Ministrove slovenske govore naj si dobro zapomnijo tisti, kateri se sramujejo našega maternega jezika in ga vedno ponižujejo. Jezik, ki se ga poslužuje tako visok gospod pri slavnostni priliki, pač ne more biti tako barbarsk. Pri tej priliki naj omenimo, da je gospod minister veš več slovanskih jezikov, zlasti hrvaščine in češčine, in vsled tega ume tudi slovenščino. Ministrovi slovenski govori dajali bodo nam pogum v našem narodnem boju. Če minister priznava enakopravnost slovenščini, zakaj ne bi jo priznavali nižji uradniki. Omeniti moramo, da se je na vseh kolodvorih zbralo mnogo občinstva. Na Grosupljem so lepa dekleta v narodni obleki, s pečami na glavi posebno obračale pozornost tujih gostov. V Čušperku so gospice hčerke grajščaka Lavriča poklonile ministru eleganten šopek, pa tudi druge potnike slavnostnega vlaka odičile s šopki. Na nekaterih postajah je bila zbrana šolska mladina, po nekaterih zopet vlak pozdravljali glasovi godbe. Povsod je streljanje iz topičev pričalo o velikem veselju.

Najlepši je seveda bil vsprejem v Kočevju, kjer je na jako lepo okrašenem kolodvoru pozdravil ministra župan Loy. S kolodvora odpeljali so se gostje v pripravljenih vozovih proti jako lepo ozaljšanemu mestu. Pri slavoloku pred mestom so jih pozdravile gospice v kočevski narodni noši. Skozi mesto so se peljali v premogovnik. Ko so si ogledali premogovnik, so se vrnili v mesto in je bil banket v gostilni Loy-ovi.

Vrsto napitnic je začel baron Schwegel, naglašajoč v nemščini važnost železnice, ki se je izvršila po cesarjevem gaslu: „Viribus unitis“ in nadaljujoč v slovenščini: „V prvi vrsti se spominjajmo vladarja, v svesti si naše dolžnosti in vedoč, da on vse jednako ljubi. In kadar je govor o zvestobi do cesarskega prestola, tedaj se postavlja slovenski narod v prvo vrsto avstrijskih rodov, kajti „Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovcu ne gane!“ Sklepajoč zopet nemški, zaklical je govornik cesarju trikratni „Hoch“ in „Živio!“

Za njim je poprijel besedo trgovinski minister, ki je omenjal, kako bogata je dežela kranjska na lepih spominih. Predniki so v slavnih bojih branili domovino in krščansko omiko pred napadi divjih narodov. Žilavost in vstrajnost, s katerima so se Kranjci vedno odlikovali, jim sta pridobili železnico. Vsem pospeševalcem podjetja se je minister zahvalil. Sklepajoč svoj govor je sklenil v lepi slovenščini te besede: „Jaz pijem na blaginjo vojvodine Kranjske in njenih prebivalcev“.

Zadnji je napil deželni glavar ministru Baquehemu, kateremu se je zahvaljeval za naklonjenost, ker je on blagohotno podpiral to podjetje. Nekatere slovenske goste je iznenadilo, da je glavar po večini slovenski deželi začel svoj govor v blaženi nemščini in še le nadaljeval v slovenščini. Mi si tudi drugače nismo mogli stvari tolmačiti, da se gospod deželni glavar ozira na to, da je na kočevski zemlji.

Novice.

Otvorjenje kočevske proge dolenjske železnice.

Tako veselega dne še ni doživela Dolenjska, kakoršen je bil predvčerajšen, ko se je odprla jedna proga dolenjskih železnic.

Po obedu je vsprejel minister deputaciji iz Metlike in Černomlja, ki ste ga prosili za podaljšanje dolenske železnice. Minister je obetal, da se bode po možnosti oziral na njih željo. Skoro se je bilo treba vrniti v Ljubljano, kajti vlak je odhajal že ob treh. Zvečer je pa bil souper pri deželnem predsedniku, h kateremu so bili povabljeni poleg odličnejših dunajskih gostov gospodje cesarski svetnik Murnik, državni poslanec Šuklje in pa nadzornik zgradbe dolenske železnice Klemenčič.

Tako se je končala slavnost otvorjenja dolenskih železnic. Z zadovoljnostjo se lahko ozirajo na uspeh svojega dela gospodje, ki so kaj pripomogli k temu, da se je gradila železnica, ali ne čaka jih sedaj še čas počitka, kajti dežela zre zaupljivo nanje, da bodo z isto odločnostjo dalje delovali za podaljšanje dolenske železnice do Karlovca. Ker poznamo neutrudljivo delavnost in čisto domoljubje teh gospodov, smo prepričani, da se novega dela ne bodo branili. Z združenimi močmi se bode vse doseglo.

— **Odlikovanje.** Č. g. J. Sajovicu, župniku v Slavini, podelil je cesar zlasti zaslužni križec s krono.

— **»Radogoj«** so pristopili kot ustanovniki z doneskom 100 kron gg.: dr. Fr. Celestin, kr. prof. v Zagrebu, dr. Gv. Srebre, odvetnik v Brežicah, Iv. Vončina, magistratni svetnik v Ljubljani, Fr. Jurca, veletržec v Postojini, neimenovan izpod Soviča, J. J. narodni učitelj v Trstu, Oroslov Dolenc, trgovec in posestnik v Ljubljani, dr. Karl Gestrin, c. kr. okrožnega sodišča svetnik v Novem Mestu, dr. Fr. Podobnik, odvetniški kandidat v Novem Mestu, Ivan Krajec, posestnik in tiskar v Novem Mestu, Viktor Rozina, c. kr. notar v Mokronogu, Iv. Ruprecht, lekar v Trebnjem, in Josip Furlani, duhovnik v Vili Vicentini na Furlanskem. — Veselica v Novem Mestu, katero so v korist društvu napravili ondotni akademiki, je vrgla čistih 200 kron. — Živeli darovalci in njih nasledniki!

— **K volilnemu shodu vabi** deželni poslanec g. dr. J. Vošnjak volilce notranjskih kmetskih občin na dan 1. okt. t. l. 4. uro popoldne v gostilno gosp. M. Vičiča v Postojino. Na shodu določevalo se bode o kandidaturi za nadomestno deželnozborsko volitev notranjskih kmetskih občin.

— **Slovensko gledališče.** Prijatelji slovenskega gledališča v Ljubljani ustanovili so tako imenovano gledališko društvo, kateremu bode svrha gmotno podpirati narodno gledališče v Ljubljani. Dramatično društvo je s tem, da je angažovalo več novih močij in poskrbelo za dober dramatični in operni repertoar si nalužilo veliko gmotno breme. Stroški bodoče sezone proračunjeni so na okroglo 17.000 gld. Društvo ki bi gmotno podpiralo dramatično društvo pri njegovem podjetju, je bilo torej prepotrebno. Prva predstava bo v nedeljo dne 1. t. m. Predstavljala se bode igra: „Dolenska železnica“. Želeti je, da bi zanimanje za slovensko gledališče vedno bolj rastlo in našlo pri vseh rodoljubih zdatno podporo. — Minoli torek vršila se je licitacija lož za slovensko gledališče. Skupilo se je 4900 gld. torej 1433 gld. več nego lani. To je znak, da zanimanje za slov. gledališče raste; da bi le tudi tako ostalo.

— **Javna tombola.** „Prvo ljubljansko društvo za podporo in oskrbljevanje bolnih in onemoglih društvenikov“ priredi v nedeljo dne 1. oktobra t. l., v predslavo cesarjevega godu, ob 3. uri popoldne na Kongresnem trgu javna tobola. Pred tobolo igrala bo na trgu vojaška godba. Dobitki so vkup vredni 550 kron. Prva tobola znaša 200 kron z zlatu, druga 100 kron v srebru, potem je še 5 tern po 10 kron, 4 kvartne po 20 kron in 3 kvinterne po 40 kron v srebru. Tablice za tobolo se dobivajo po 20 kr. v vseh trafikah, v dan tombole se bodo pa prodajale tudi na odru prirejenem za tobolo na Kongresnem trgu. Z ozirom na preblagi namen

tombole se je nadejati, da bo občinstvo prav pridno seglo po tablicah in tako pospešilo lepe smotre napominanega društva.

— **Izlet v Kočevje in Ribnico** po novozgrajeni dolonjski železnici priredi „Ljubljanski Sokol“ v nedeljo dne 1. t. m. Odhod iz Ljubljane z južnega kolodvora ob 6. uri 25 minut zjutraj. Prihod v Ribnico ob 8. uri 48 minut, v Kočevje ob 9. uri 23 min. Odhod iz Kočevja ob 10 uri 3 min. dopoldne. Prihod v Ribnico ob 10 uri 39 min. Popoldne je skupni obed v hotelu g. Arkota v Ribnici. Popoldne prosta zabava. Odhod iz Ribnice ob 6. uri 23 min. zvečer, prihod v Ljubljano ob 8. uri 46 min. zvečer. Z izletniki gre iz Ljubljane tudi posebna godba in povabilo se je tudi pevsko društvo „Ljubljana“, da se udeleži izleta. Nadejati se je, da bode z vrlim „Ljubljanskim Sokolom“ pohitelo v nedeljo mnogo rodoljubov občudovat našo do sedaj tako malo poznano vender lepo Dolenjsko!

— **Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu** se konča šolsko leto koncem oktobra. Prihodnje šolsko leto prične 3. novembra. Plačujoči učenci se sprejemajo še do 20. oktobra t. l., ker je obrok za vlaganje prošelj podaljšan od veleslav. deželnega odbora. —

— **Požar** uničil je minoli torek v Gobniščah pod Ljubljano štiri gospodarska poslopja z vsemi pridelki. Škode je do 4000 gld., zavarovano samo za 800 gld.

— **Matere pazite na otroke!** Minolo soboto popoldne pal je na Starem trgu v Ljubljani raz četrto nadstropje hiše št. 4. triletni fantek in obležal na kamnitem tlaku nezavestno. Prenesli so ga v bolnico, kjer je še isti dan umrl. Otrok je bil sam doma in splezal na okno, raz katero je potem pal.

— **Povodnji.** Nalivi zadnjih dni provzročili so po nekaterih krajih velikanske povodnji. Iz Kamnika se poroča, da se je minoli pondeljek v jutro utrgal v Tuhinjski dolini oblak. Nevljica je stopila iz struge in preplavila celo dolino. Vzela je več mostov in žag, drva in drugih stvari. V velikanski vodi poginilo je tudi več živine, prešičev, konj in govedi. V Kamniku samem vzela je voda most, ki veže mesto s Podgoro in brv v Novem trgu. Prašnikerjeve toplice je malo ne uničila. Park je spremenjen v prod. Veliko škodo ima gostilničar toplice, voda udrila je v notranje prostore, je uničila sobne oprave, posodo, živež in vino. Ednake povodnji kamničani ne pomnijo. Iz Motnika se poroča, da je voda vzela enajst mostov, podrla vse jezove in pobrala ves les in drva ob žagah. V trgu samem nastopila je v hiše. Utonilo je več živalij. Voda podrla in podplula je tudi trištantni kozolec. Na Vranskem preplula je tudi velika voda ves trg, isto se poroča iz Vipave.

— **Nesreča.** Nočni čuvaj And. Močilnikar je dne 19. t. m. zvečer v papirnici v Vevčah, kakor po navadi prižigal pri velikih vratih svetilnico, toda lestva prislonjena na svetilnico mu je spodletela in nesrečnež je pal tako močno na kameniti tlak, da si je razbil črepino in kmalu na to umrl. Močilnikar opravljal je ondi prav vestno že nad dvajset let službo ponočnega čuvaja.

Ponižna prošnja.*)

Pomjan, 27. septembra 1893.

Upal sem, da bom mogel letos poročati o izvanredno dobri vinski letini. Če prav nam je na južni in zapadni strani pokončala trtna uš vinograde (in se bodo šele sedaj začele saditi ameriške trte, ker do sedaj gospodarivša lahonska stranka ni imela niti volje niti znanja pomagati kmetu) kazala je letos trta po vsi prostrani županiji jako dobro in obetala obilno poplačati trud, ki ga imamo ž njo.

*) Drugi listi prošeni so tem potom to ponatisniti.